

[Aksel Larsen.]

trods en forøgelse i eksportens mængde på 30 pct. overfor kun 5 pct.s forøgelse af importens mængde. Hvis vi i de første syv måneder i år havde eksporteret og importeret de samme varemængder som sidste år, ville vi have haft et underskud på ca. 1500 mill. kr. for de syv første måneder af året eller så meget som 2 500 mill. kr. på et helt år. Befolkningens slid og slæb og afsavn har muliggjort at sende 30 pct. flere varer ud af landet, men denne stærke forøgelse af vor eksport til udlandet har end ikke kunnet holde trit med bytteforholdets forværring. Det siger en del om vilkårene for dansk udenrigshandel under Marshallplan og Atlantpagt.

Den faktiske valuta- og handelsbalances udvikling giver altså ikke særlig grund til lyssyn, men hvad så med fremtidsudsigterne? Det, som lysseerne, især den højtærede finansminister, har peget på, er det internationale prisfald på råvarer, som har stået på siden marts, samt de sidste forbedringer i Englandspriserne. Der er imidlertid det at sige til det, at det internationale råvareprisfald standsede for et par uger siden, og at priserne i øjeblikket viser en svagt opadgående tendens.

Hvad er det iøvrigt man regner med? Jo, man bygger på den gamle økonomiske teori, at Danmark traditionelt et stykke tid nyder fordel af prisomslaget, når en krise nærmer sig, fordi prisen på de råvarer, vi skal indføre, falder stærkere end priserne på de varer, vi sælger. Mon man, når man bygger på denne teori, ikke glemmer at tage visse kendsgerninger i betragtning, som bevirker, at teorien ikke længere har gyldighed. Sagen er den, at vi nu gennem hårde og ensidige aftaler og i kraft af internationale organer er bastet og bundet til handelspartnere, som hurtigt vil finde udveje til at kaste byrderne over på os, om ikke på anden måde så gennem en ny sterlingnedskæring, og fordi vore eksportpriser som følge af flere års Englandsaftaler jo ikke befinder sig på den top, som f. eks. tilfældet var i 1929—31, og det er jo erfaringerne fra den tid, man bygger på, når man laver en teori om, at nu vil bytteforholdet blive til vor fordel.

Vi skal altså denne gang tage stødet fra en langt dårligere udgangsposition. I 1929 havde England koloniprofitter, som endnu var store nok til at betale os for en overskudsimport af fødevarer, så vi kunne købe råstoffer for fri valuta i USA og andre lande. I dag har England ingen sådanne store koloniprofitter tilbage. Vi sender i øjeblikket rundt regnet lige så mange varer til England

som før krigen. I 1938 importerede vi fra England 3 mill. t kul og 900 000 t koks. I år vil vi, hvis det kommer til at gå i samme tempo som i årets syv første måneder, ikke engang få halvdelen; vi kan regne med i så fald at få 1½ mill. t kul og 221 000 t koks. I 1938 fik vi 30 pct. af eksportværdien udbetalt i fri valuta, et beløb på 254 mill. kr. efter prisforholdene for importvarer den gang og svarende til en del over 1 milliard kr. i dag, en fri valuta, for hvilken vi kunne købe i USA, Sydamerika og andre lande. I dag skal vi være glade, hvis vi bare kan opnå balance overfor England.

Hvorfor er det sådan? Fordi England ikke mere har sine store koloniprofitter til at finansiere en overskudsimport af fødevarer fra Danmark med, men i stedet for plyndrer os gennem underpriser til fordel for sin egen oprustning. Vi kan ikke længere komme i samme situation som før krigen, da vi betalte en væsentlig del af vor import fra andre lande ved mereksport til England. Vi må overføre en til denne mereksport, som skal betale for merimporten, svarende del af Englandseksporten til andre lande, og her kan kun være tale om de lande, man kalder de østlige lande, som aftagerlande; det er de eneste lande, hvor vi i større stil både kan finde afsætning for vore varer og til gengæld få de råvarer, vi har brug for.

Det er ikke noget, kommunisterne er alene om at sige, det er noget, som også siges af et blad, der i hvert fald ikke kan mistænkes for at være organ for Danmarks kommunistiske parti, nemlig „Finanstidende“. I „Finanstidende“ for 3. oktober 1951 findes der en artikel om Danmarks udenrigshandel, hvor man kommer til det resultat, at det engelske marked ikke længere er den rigdomskilde for Danmark, som det engang har været, hvor man endvidere kommer til det resultat, at det står ikke bedre til med Danmarks anden hovedkunde, Tyskland, hvormed menes Vesttyskland, og hvor man til slut gør opmærksom på, at der findes en verden udenfor London og Bonn, en umulig verden, siger „Finanstidende“, en umulig verden måske, men ikke for den, der forstår at gribe chancen, og så anbefaler „Finanstidende“ dansk eksport at søge sin foregangsmand.

Der er talt af finansministeren om fordelene ved prisforhøjelserne for danske landbrugsvarer til England. Det er svært at få øje på denne fordel. Den nye baconaftale med England medførte en prisforhøjelse på 12,5 pct. for de første 110 mill. kg flæsk og 28 pct. for enhver eksportforøgelse herudover, svarende til henholdsvis 5 kr. og 5 kr.